Stockholms läns sjukvårdsområde
Närsjukvårdsdirektören

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-03-30

SLSO 2026-1323
RS 2026-0146

Yttrande över remiss av Avgifter för handläggning och datatuttag från Region Stockholms hälsodata

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har av Rotel I getts möjlighet att avge yttrande över remiss av Avgifter för handläggning och datatuttag från Region Stockholms hälsodata enligt förslag Avgiftsmodell för handläggning och utlämning av Region Stockholms hälsodata.

Ärendet

Efterfrågan på hälsodata för forsknings- och innovationsändamål har ökat kraftigt, bland annat till följd av teknikutveckling inom AI och maskininlärning samt ökade nationella och europeiska initiativ. Region Stockholm förfogar över omfattande och värdefulla hälsodata, men handläggning och utlämning av dessa uppgifter innebär resurskrävande arbete och höga krav på juridisk prövning, informationssäkerhet och skydd av patienters personliga integritet.

Handläggningen och utlämnande av hälsodata omfattar bland annat rådgivning, stöd, juridisk prövning, informationssäkerhet, datakvalitet, tekniska datauttag, pseudonymisering, kodning, administration och ibland investeringar i teknisk infrastruktur för säker hantering.

Vid Centrum för hälsodata, som handlägger förfrågningar som gäller fler än en vårdgivare, etablerades redan 2021 en avgiftsmodell baserade på självkostnad i syftet att centrumet ska vara självfinansierat.

Många ansökningar om hälsodata handläggs och verkställs fortsatt lokalt inom enskilda verksamheter, där en regionövergripande samordning via Centrum för hälsodata inte är effektiv. För att harmonisera avgiftshantering över hela regionen och säkerställa långsiktig kapacitet för alla verksamheter som hanterar ansökningar av hälsodata föreslås nu en **regiongemensam avgiftsmodell**.

De föreslagna avgifterna är utformade i enlighet med kommunallagens självkostnadsprincip och bedöms vara proportionerliga, transparenta, icke-diskriminerande och konkurrensneutrala.

Mot bakgrund av ökande efterfrågan och behov av kapacitetsuppbyggnad bedöms avgifter vara nödvändiga för att säkerställa verksamhetens långsiktiga hållbarhet. Föreslagna avgifter ligger i nivå med jämförbara regioner och myndigheter och bedöms förenliga med både kommunallagen och kommande regelverk inom EU:s europeiska hälsodataområde (EHDS).

En förvaltning/nämnd ska ha möjlighet att välja att inte interndebitera egna beställare som ansöker om utlämning av uppgifter från en verksamhet inom förvaltningen/nämnden till en annan.

Föreslagen avgiftsmodell:

Avgift	**Belopp**	**Kommentar**
Grundavgift för handläggning	8 000 kr	Inkluderar rådgivning, juridisk bedömning, komplettering, systemstöd, kontakt med personuppgiftsansvariga, administration. Debiteras även vid avslag eller återkallad ansökan.
Upprepad ansökan	5 000 kr	Förlängning av tidsperiod. Om fler uppgifter önskas behandlas som ny ansökan. Kan justeras vid behov för konjunkturanpassning inom budgetprocessen.
Arbetskostnad för datauttag	1 000 kr/timme	Täcker möten, korrespondens, datauttag, pseudonymisering, intern datainsamling, matchning, kvalitetskontroll, uppladdning. Licenser och investeringar i datalager kan debiteras separat med inköpspris + 10 %. Timkostnaden kan justeras vid behov för konjunkturanpassning inom budgetprocessen.
Medium för utlämnande	Inköpspris + 10 %	CD/DVD, USB, hårddisk eller diskutrymme.

Förvaltningens motivering och yttrande
Förvaltningen delar remissens bedömning av behovet data för forskning kommer att öka. Under de senaste åren har SLSO sett en ökning både i antalet och omfattningen av förfrågningar av forskningsdata. Förvaltningen har hittills inte fakturerat för datauttag då huvuddelen av förfrågningarna har kommit från forskare som arbetar inom SLSO. Under senare år har dock förfrågningar från externa forskare ökat.

Förvaltningen ser stora fördelar att etablera en regiongemensam avgiftsmodell både för att i större utsträckning täcka kostnaderna för att de administrativa och tekniska resurser som behövs men också för att ge forskarna förutsägbara förutsättningar.

Vidare ser förvaltningen positivt på möjligheten att välja att inte interndebitera egna beställer som ansöker om utlämnande av uppgifter från en verksamhet inom nämnden till en annan.

För SLSO innebär förslaget att del av de utdataresurser som handlägger forskningsuttag kan finansieras genom avgifter. Om förfrågningarna ökar kan avgifterna möjliggöra utökning av resurser. Givet antalet förfrågningar

beräknas intäkten i form av avgifter, givet nuvarande volym, understiga 500 tkr/år.

Konsekvenser för patienter och medarbetare
Beslutet förväntas innebära oförändrade effekter för patienter. För medarbetare som arbetar med datauttag kan förslaget möjliggöra utökade resurser i takt med att förfrågningarna ökar.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Beslutet förväntas innebära oförändrade förutsättningar för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Beslutet innebär oförändrade konsekvenser för miljön.

Förslag till beslut
Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge yttrande över remiss av Avgifter för handläggning och datatuttag från Region Stockholms hälsodata enligt tjänsteutlåtandet.

Maria Ohlson Andersson
Närsjukvårdsdirektör

Rikard Lindqvist
Tf FoUUI-direktör